

see you at
www.total.com

Industrial Safety Department
TOTAL S.A.
Headquarters:
2, place Jean Millier – La Défense 6
92078 Paris-La Défense Cedex – France
Tel. +33 (0)1 47 44 45 46
Share Capital: 5 941 838 402,50 Euros
Registered in Nanterre: RCS 542 051 180
www.total.com

Veiligheid op het werk DE GOUDEN REGELS VAN TOTAL

WIJ ZETTEN ONS IN VOOR MEER
VEILIGHEID!

Veiligheid op het werk

De Gouden Regels van Total

Om ongevallen op het werk te voorkomen:

- ▶ **E**Leg je duidelijk de basisregels uit aan iedereen die ze moet kennen en moet toepassen.
- ▶ **M**oedig je mensen aan om initiatief te nemen telkens zij afwijkend gedrag of een gedegradeerde situatie zien.
- ▶ **S**top je met werken als het risico niet onder controle is.

“ Ongevallen kunnen vermeden worden. Risico's van allerlei aard zijn inherent aan onze activiteiten, maar we hebben allen de plicht om onszelf en onze collega's op het werk te beschermen.

De Gouden Regels in dit boekje zijn opgesteld naar aanleiding van leerrijke ervaringen in onze bedrijven. Ze behandelen de meest voorkomende situaties en dragen bij tot een beter beheer van de in onze bedrijfstakken.

Voor Total en de bij ons werkende dienstverleners is het van cruciaal belang dat deze regels strikt worden opgevolgd. Veiligheid is een zaak van allen, elke dag opnieuw.

Ik ben ervan overtuigd dat als iedereen zich inzet om deze Regels toe te passen, «**voor mijzelf, voor jou, voor allen**», onze veiligheidscultuur net zo sterk zal zijn als de ambities van onze Groep.

”

Christophe de Margerie,
Algemeen Directeur

De Gouden Regels voor veiligheid op het werk gelden voor alle bedrijven en activiteiten van Total.

Deze regels zijn bestemd voor iedereen: voor zij die het werk organiseren, voor zij die het uitvoeren en voor zij die het controleren. Iedereen moet ze volledig begrijpen en nauwgezet naleven.

Ze zijn gebaseerd op systematische procedures voor het identificeren, het beoordelen en het managen van risico's en maken deel uit van het interne reglement.

- **1** Situaties met een hoog risico
- **2** Verkeer
- **3** Ergonomie en gereedschap
- **4** Persoonlijke beschermingsmiddelen
- **5** Werkvergunningen
- **6** Hijswerken
- **7** Aangedreven systemen
- **8** Besloten ruimtes
- **9** Graafwerken
- **10** Werken op hoogte
- **11** Management of Change
- **12** Gelijktijdig uitgevoerde werken

SITUATIES MET EEN HOOG RISICO

- ▶ Start installaties of toestellen nooit op of zet deze nooit uit zonder de juiste, schriftelijke bedieningsprocedure.
- ▶ Heb als personeelslid de moed en maak er een gewoonte van om gedegradeerde situaties te rapporteren.
- ▶ Wees je bewust van gedegradeerde situaties en blijf hiervoor steeds alert.
- ▶ Een veiligheidswacht dient voorzien te worden om het uitvoerend personeel te ondersteunen bij uitzonderlijke werken.

Gedegradeerde situaties, complexe en weinig frequent uitgevoerde werken verhogen tijdelijk het risico.

Gedegradeerde situaties (tijdelijk buiten werking gestelde veiligheidssystemen, tijdelijke verzegelingen, enz.):

- Moeten aan de verantwoordelijke van de eenheid gerapporteerd worden;
- Maatregelen moeten gedefinieerd, goedgekeurd, toegepast en regelmatig gecontroleerd worden om de eruit voortvloeiende risico's te reduceren;
- Een geactualiseerde lijst met "gedegradeerde situaties" moet dagelijks aan alle betrokken personeelsleden worden gecommuniceerd.

Voor complexe en weinig frequent uitgevoerde werken (opstarten van toestellen of installaties, werken aan elektrisch aangedreven systemen, ...):

- Moeten gedetailleerde bedieningsprocedures voorbereid en opgevolgd worden. Ze bevatten 'wachtpunten' die gecontroleerd moeten worden;
- Moeten de juiste middelen beschikbaar zijn en ook gebruikt worden;
- Dient een veiligheidswacht voorzien te worden om het uitvoerend personeel te ondersteunen en te waarschuwen in geval er iets fout gaat.

VERKEER

2

- ▶ **Respecteer steeds de maximum toegelaten snelheidslimiet.**
- ▶ **Draag steeds je veiligheidsgordel.**
- ▶ **Telefoneer nooit tijdens het rijden.**
- ▶ **Gebruik als voetganger of fietser steeds de daarvoor bestemde paden.**

Houd je aan de verkeersregels, zowel binnen als buiten het bedrijf.

Voor machines en voertuigen:

- Respecteer de maximum toegelaten snelheidslimiet en draag steeds je veiligheidsgordel;
- Controleer of de machine/het voertuig geschikt en toegelaten is voor het beoogde gebruik en of het gekeurd is;
- Zorg dat je over een geldig rijbewijs beschikt voor het te besturen voertuig of de te bedienen machine en voor het type product dat je vervoert;
- Telefoneer nooit tijdens het rijden;
- Vervoer geen passagiers en goederen in hetzelfde compartiment;
- Neem speciale voorzorgsmaatregelen bij gevaarlijke rijomstandigheden;
- Zoek een parkeerplaats op wanneer je moe bent;
- Er zijn specifieke maatregelen van kracht voor de toegang tot en het rijden in zones met een potentieel explosieve atmosfeer.

Voor fietsers en voetgangers:

- Haast je niet tijdens het fietsen of lopen;
- Gebruik steeds de daarvoor bestemde paden.

ERGONOMIE EN GEREEDSCHAP

Een verkeerde werkhouding bij het hanteren van een voorwerp of bij het gebruik van gereedschap kan verwondingen tot gevolg hebben.

Neem steeds onderstaande voorzorgsmaatregelen:

- Beoordeel het uit te voeren werk;
- Gebruik steeds het juiste gereedschap;
- Vraag raad indien nodig.

Wees voorzichtig bij het gebruik van handgereedschap, meer specifiek met:

- Moersleutels;
- Momentsleutels;
- Zagen en draagbare slijpmachines.

- ▶ Voer een werk nooit uit als je niet over het juiste gereedschap beschikt.
- ▶ Afhankelijk van het gewicht, de grootte of de hoeveelheid van de last, zijn er mogelijk twee personen of machines nodig om het werk aan te vatten.
- ▶ Pas je werkhouding aan in functie van de kracht van het gereedschap en het al dan niet repetitieve karakter van de handeling.
- ▶ Gebruik het gereedschap op de correcte manier.

PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN

- ▶ Betreed geen installaties en voer nooit werk uit zonder algemene of taakgebonden persoonlijke beschermingsmiddelen.
- ▶ De regels met betrekking tot persoonlijke beschermingsmiddelen moeten duidelijk omschreven en bekendgemaakt zijn.
- ▶ Collectieve beschermingsmiddelen moeten in goede staat zijn, meer bepaald machinebeveiliging, roosters en veiligheidsrelingen.
- ▶ Inspecteer je persoonlijke beschermingsmiddelen zorgvuldig vóór gebruik.

Collectieve persoonlijke beschermingsmiddelen moeten voorzien worden en dienen in goede staat te zijn: machinebeveiliging, roosters, veiligheidsreling, liften, goederenliften, enz.

Draag steeds persoonlijke beschermingsmiddelen als aanvulling op de getroffen collectieve beschermingsmaatregelen.

Draag in de installaties steeds de minimum verplichte uitrusting:

- Overall;
- Veiligheidsschoenen;
- Veiligheidshelm;
- Veiligheidsbril;
- Veiligheidshandschoenen;
- Gehoorbescherming in bepaalde zones.

Draag de correcte taakgebonden persoonlijke beschermingsmiddelen als uit een risicoanalyse blijkt dat deze vereist zijn, bijvoorbeeld:

- Persluchtmasker;
- Vlambestendige overall;
- Vluchtmasker
- Veiligheidsbril of gelaatsscherm;
- Veiligheidsharnas;
- Gasdetector.

WERKVERGUNNINGEN

Werkvergunningen zijn cruciaal om een werk veilig uit te voeren:

- De persoon die de werkvergunning aflevert, moet hierbij controleren of het werk en de taken duidelijk omschreven zijn;
- Een bezoek aan de werkplek moet onderdeel uitmaken van de voorbereidingen;
- De voorafgaande risicoanalyse dient rekening te houden met de werkmethode en de werkomgeving;
- Indien vereist moet een daarvoor bevoegd persoon vóór de start van de werkzaamheden nog specifieke bijkomende vergunningen afleveren (warm werk, hijswerken, start/stop procedures, besloten ruimtes, graafwerken, werken op hoogte enz.);
- De ploeg die verantwoordelijk is voor de overdracht van de zone en de installatie, dient vóór de start van de werken te controleren of aan alle voorwaarden van de werkvergunning is voldaan en moet deze voorwaarden ook tijdens de duur van de werken blijven controleren;
- De werkvergunning moet worden bekrachtigd bij het einde van de werken en bij de overdracht van de installatie aan de operators.

- ▶ **Voer geen werk uit zonder geldige werkvergunning.**
- ▶ **Voer vóór de start van de werken controles uit om zeker te zijn dat alle energiebronnen zijn uitgeschakeld (mechanisch, chemisch, thermisch, elektrisch, enz.).**
- ▶ **Zorg voor continue meting bij gevaar voor gasontsnapping of -explosie.**
- ▶ **Er dient een nieuwe vergunning uitgereikt te worden indien de werkomstandigheden of werkprocedures wijzigen.**

HIJSWERKEN

6

Hijswerken met kranen, takels of andere mechanische apparatuur mogen slechts uitgevoerd worden onder deze voorwaarden:

- Een grondige voorafgaande risicoanalyse en een hijsplan moeten opgesteld worden. Enkel een bevoegd persoon kan beslissen over het te gebruiken hijswerktuig en de te gebruiken hijsmethode;
- De voorwaarden om de lading veilig te hijsen moeten bekend zijn (gewicht, hellingshoek, maximum toelaatbare belasting,...);
- Enkel bevoegde en daartoe opgeleide personen mogen hijswerktuigen bedienen;
- De veiligheidsinrichting van de hijswerktuigen moet in goede staat zijn;
- Elk hijswerktuig moet gekeurd en gecontroleerd worden door een erkend controleorganisme. Een gekeurd hijswerktuig herkennen je aan het keuringslabel;
- Onderwerp het hijswerktuig en het aanslagmateriaal, zoals stropen en haken, aan een visuele controle vóór gebruik;
- Baken het hijsgebied duidelijk af;
- De signaalgever moet steeds aanwezig zijn.

- ▶ **Het is verboden zich onder de last te begeven.**
- ▶ **De hijswerktuigen en het aanslagmateriaal moeten gekeurd en in goede staat zijn.**
- ▶ **De last moet stevig vastgemaakt en goed gebundeld zijn.**
- ▶ **De bewegende last moet te allen tijde volledig onder controle zijn.**

WERKEN AAN AANGEDREVEN SYSTEMEN

Sommige werken mag je alleen uitvoeren nadat de installatie productvrij is gemaakt of nadat de energietoevoer is afgesloten én indien volgende voorwaarden vervuld zijn:

- Voor het werk is een geldige en goedgekeurde werkvergunning afgeleverd, compleet met alle nodige bijlagen;
- De stroom- en producttoevoer zijn veilig uitgeschakeld en de installatie is gasvrij gemaakt;
- De uitbater van de installatie en de uitvoerder van het werk controleren de fysieke isolatie van de energie- en producttoevoer;
- Een lock-out/tag-out systeem wordt toegepast;
- De fysieke isolatie van de energie- en producttoevoer wordt ook tijdens de werken herhaaldelijk gecontroleerd;
- De operator is steeds aanwezig indien een installatie geopend wordt, waarbij uitvoerders mogelijk blootgesteld zouden kunnen worden aan de risico's van de producten die ze (heeft) bevat.

- ▶ Voer nooit werk uit zonder vooraf gecontroleerd te hebben of de stroom- en producttoevoer zijn uitgeschakeld.
- ▶ De lock-out diagrammen moeten voldoen aan de risicoanalyse.
- ▶ De lock-out/tag-out systemen moeten geplaatst zijn en de starten eindtijden van de lock-out moeten vastgelegd worden.
- ▶ De operator is steeds aanwezig indien een installatie geopend wordt, waarbij uitvoerders mogelijk blootgesteld zouden kunnen worden aan de risico's van de producten die ze (heeft) bevat.

BESLOTEN RUIMTES

Een besloten ruimte (tank, put, vat, ...) mag je alleen betreden als:

- Op basis van een grondig onderzoek alle andere mogelijkheden uitgesloten zijn en er voldoende reden is om de besloten ruimte te betreden;
- Er een evacuatie- en reddingsplan werd opgemaakt en dit vooraf werd getest;
- Verzekerd is dat alle stroom- en producttoevoer is afgesloten en de isolatie van de besloten ruimte formeel in een document werd vastgelegd;
- De atmosfeer in de ruimte wordt gemeten en herhaaldelijk (zo vaak als nodig) wordt gecontroleerd. De resultaten van de metingen worden schriftelijk vastgelegd;
- Toegang duidelijk verboden is voor onbevoegde personen;
- Er specifieke regels toegepast worden voor speciaal werk in een inerte atmosfeer;
- Er een veiligheidswacht standby is om toezicht te houden op de uitvoerders;
- Er een bevoegd en afdoend uitgerust hulpteam klaar staat. Waarschuwing: meer dan 50% van de dodelijke ongevallen in besloten ruimtes treffen mensen die hun adem inhouden terwijl ze anderen ter hulp snellen.

- ▶ **Betreed nooit een besloten ruimte zonder zeker te zijn dat de installatie geïsoleerd is en de atmosfeer gecontroleerd is.**
- ▶ **Een veiligheidswacht moet in de buurt zijn om toezicht te houden op de uitvoerders.**
- ▶ **Risico's (zoals verstikken, vallen, explosie, verdrinken,...) moeten vooraf geëvalueerd worden.**
- ▶ **Een evacuatie- en reddingsplan moeten beschikbaar zijn.**

GRAAFWERKEN

Handmatige of mechanische graafwerken kunnen slechts gestart worden mits:

- Er een geldige en goedgekeurde werkvergunning werd afgeleverd, compleet met alle nodige bijlagen;
- Alle ondergrondse obstakels, zoals pijpleidingen en kabels, zijn gekeurd, gelokaliseerd, ter plekke aangeduid en indien nodig geïsoleerd. Indien dit laatste niet mogelijk is, moeten extra voorzorgsmaatregelen worden genomen;
- Er voorzorgsmaatregelen werden genomen om grondverschuivingen te voorkomen. (bv. stabiliseer greppelwanden zodat die niet kunnen instorten);
- De plannen voor het graafwerk rekening houden met de aanwezigheid van eventuele besloten ruimtes en er gepaste voorzorgsmaatregelen worden getroffen;
- De machines minstens één meter van de graafplek geplaatst worden.

- ▶ Voer nooit graafwerken uit zonder geldige werkvergunning met kaart van alle ondergrondse gevaren.
- ▶ Neem voorzorgsmaatregelen om grondverschuivingen te voorkomen. Machines moeten bijvoorbeeld op een vaste afstand van het graafwerk geplaatst worden en de wanden van de greppel moeten gestabiliseerd worden.
- ▶ Neem indien nodig de juiste voorzorgsmaatregelen voor het werken in besloten ruimtes.
- ▶ Wees tijdens het werk alert en bescherm je tegen onverwachte gevaren.

OP HOOGTE WERKEN

- ▶ Voer nooit werken op hoogte uit zonder veiligheidsharnas als er geen collectieve beschermingsmiddelen zijn voorzien.
- ▶ Stellingen moeten voldoen aan de vereisten en moeten vóór elk gebruik gekeurd worden.
- ▶ Gereedschap moet steeds aangekoppeld zijn en in manden bewaard worden.
- ▶ Werk nooit op het dak van een gebouw of van een tank zonder eerst te controleren of het dak structureel veilig is en of de juiste beschermingssystemen geïnstalleerd zijn.

Werken op hoogte (meer dan twee meter) worden uitgevoerd op een vast of mobiel platform of op een stelling met veiligheidsreling, specifiek voorzien voor deze taak. Collectieve beschermingsmiddelen genieten de absolute voorkeur, maar als deze niet aanwezig zijn, gebruik je een systeem dat een eventuele val tot maximum twee meter beperkt: een veiligheidsharnas met geschikt ankerpunt en een schokdemper.

- **Voor werken op daken van gebouwen of tanks** is een voorafgaande inspectie en risicoanalyse vereist. Loopbruggen, veiligheidsrelingen of reddingslijnen moeten geïnstalleerd worden;
- **Voor werken op stellingen** moet een inspectie uitgevoerd worden vóór het gebruik en op regelmatige tussenpozen tijdens het gebruik. Het label vertelt je of de stelling gekeurd werd en welke voorwaarden voor betreding gelden. Stellingbouwers moeten uitgerust zijn met een veiligheidsharnas met dubbele aanlijning;
- Alleen bevoegde personen die een veiligheidsharnas dragen en de gebruiksvoorwaarden kennen, mogen werken uitvoeren op **een mobiel werkplatform** (hoogwerkers/schaarlift). Deze platformen mogen niet verplaatst worden tijdens het gebruik, tenzij met specifieke toestemming en na uitvoering van een risicoanalyse.

Waarschuwing: Ladders zijn geen werkplatformen, zij dienen enkel om een hoogteverschil te overbruggen.

MANAGEMENT OF CHANGE

Een risicoanalyse is nodig voor dit type wijzigingen:

- Wijzigingen aan toestellen en veiligheidssystemen;
- Wijzigingen aan voorziene operationele condities of veiligheidsparameters;
- Wijzigingen aan procedures;
- Wijzigingen aan gebruikte materialen of substanties;
- Personeelswijzigingen, in het bijzonder voor veiligheidskritische posities;
- Organisatiewijzigingen.

Voor iedere wijziging:

- Moeten de voorzorgsmaatregelen die voortvloeien uit de risicoanalyse geïmplementeerd worden;
- Moeten de plannen en procedures aangepast worden;
- Moet het personeel de geschikte training krijgen.

- ▶ **Breng geen technische of organisatorische wijzigingen aan zonder hiervoor eerst toestemming verkregen te hebben.**
- ▶ **De risicoanalyse moet beschikbaar zijn en de daaruit voortvloeiende voorzorgsmaatregelen moeten geïmplementeerd worden.**
- ▶ **Personeelsleden moeten de geschikte training krijgen.**
- ▶ **De relevante documentatie moet bijgewerkt worden.**

GELIJKTIJDIG UITGEVOERDE WERKEN

Om het risico bij gelijktijdig uitgevoerde werken te beperken, moet aan volgende voorwaarden voldaan worden:

- Daartoe bevoegde personen voeren een voorafgaande inspectie ter plaatse uit;
- Een HAZOP-studie met ondersteunende documenten wordt uitgevoerd en alle daaruit voortvloeiende aanbevelingen worden geïmplementeerd;
- Ieders rol wordt duidelijk gedefinieerd; ook de veiligheidsverantwoordelijke wordt aangeduid en krijgt de vereiste bevoegdheden voor het uitoefenen van zijn functie;
- Informatie-, coördinatie- en planningsvergaderingen worden regelmatig georganiseerd;
- De goedgekeurde documenten worden up to date gehouden;
- De verantwoordelijke van de eenheid, die alle vergunningen en instructies coördineert, verleent zijn formele goedkeuring voor de start van de werken.

- ▶ **Voer geen gelijktijdige werken uit zonder voorafgaande inspectie ter plaatse.**
- ▶ **Iedereen die betrokken is bij de werken, dient zijn/haar functie te kennen en de coördinator moet de vereiste bevoegdheid krijgen.**
- ▶ **Regelmatig moeten coördinatievergaderingen georganiseerd worden.**
- ▶ **Een verhoogd toezicht is nodig.**

OVERTREDING VAN DEZE REGELS ZAL NIET ZONDER GEVOLG BLIJVEN

Iedereen:

- ▶ Die met opzet een veiligheidsregel overtreedt,
- ▶ Die werkt of rijdt onder invloed van alcohol of drugs,
- ▶ Die rookt buiten de daarvoor bestemde zones,
- ▶ Die in een gevaarsituatie een opdracht of bevel weigert uit te voeren,

zal onmiddellijk van het werk verwijderd worden en mag zich aan disciplinaire maatregelen verwachten.

